

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Școala doctorală de Finanțe

TEZĂ DE DOCTORAT

Prezentată și susținută public de către autor:

HODOȘ RAUL -FELIX

Titlul tezei de doctorat:

PROTECȚIA DATELOR PERSONALE ÎN SISTEMUL FINANCIAR

Conducător de doctorat: Prof. univ. dr. ION STANCU

București, septembrie 2025

CUPRINS

REZUMAT ÎN LIMBA ROMÂNĂ	VII
ABSTRACT IN ENGLISH	VII
INTRODUCERE	1
PARTEA I STADIUL ACTUAL AL CUNOAȘTERII	7
DEFINIREA NOȚIUNILOR FUNDAMENTALE	8
1.1. INTRODUCERE.....	8
1.2. EVOLUȚIA ISTORICĂ A PROTECȚIEI DATELOR	9
1.3. DEFINIREA NOȚIUNILOR FUNDAMENTALE	10
1.4. JURISPRUDENȚA CJUE PRIVIND DEFINIREA DATELOR PERSONALE	12
1.5. IDENTIFICAREA DIRECTĂ ȘI INDIRECTĂ	13
1.6. NATURA JURIDICĂ A DATELOR CU CARACTER PERSONAL	14
1.7. NATURA ECONOMICĂ A DATELOR CU CARACTER PERSONAL – DEZVOLTARE AMPLĂ	14
1.8. DEZBATERI DOCTRINARE ȘI IMPLICAȚII PRACTICE.....	17
1.9. JURISPRUDENȚA CJUE ȘI CEDO EXTINSĂ	18
1.10. CATEGORIILE SPECIALE DE DATE CONFORM GDPR	21
1.11. DATE FINANCIARE ȘI REGLEMENTĂRI SECTORIALE	23
1.12. DATE COMPORTAMENTALE ȘI INFERENȚIALE	25
1.13. DATE BIOMETRICE ȘI RISCURI ASOCIATE	27
1.14. DATE ANONIMIZATE ȘI AGREGATE	29
1.15. FILOSOFIA PROTECȚIEI DATELOR	31
1.16. CONCLUZII.....	33
PROTECȚIA DATELOR ÎN COMPANIILE IT&C CU ACTIVITATE FINANCIARĂ	37
2.1. INTRODUCERE	37
2.2. SPECIFICITATEA SECTORULUI FINANCIAR ÎN PRELUCRAREA DATELOR	38
2.3 ROLUL AUTORITĂȚILOR DE SUPRAVEGHERE (ANSPDCP, EDPB, BNR, ASF).....	41
2.4 ROLUL JURISPRUDENȚEI ȘI AL PRACTICII SANȚIONATORII ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI DATELOR FINANCIARE	44
2.5. INTERACȚIUNEA DINTRE GDPR ȘI ECOSISTEMUL IT&C FINANCIAR	46
2.6. MIGRAREA FUNCȚIILOR FINANCIARE CĂTRE SECTORUL IT – CONTEXT GENERAL ..	48
2.7. FINTECH – EVOLUȚIE, MODELE ȘI PROTECȚIA DATELOR	50
2.8. INSURTECH ȘI DATE SENSIBILE	54
2.9. REGTECH ȘI PROTECȚIA DATELOR PERSONALE	55
2.10. CONCLUZIE COMPARATIVĂ ÎNTRE FINTECH, INSURTECH ȘI REGTECH	57
2.11. SINTEZĂ CRITICĂ ȘI CONCLUZII PENTRU REGLEMENTAREA PROTECȚIEI DATELOR ÎN SECTORUL FINANCIAR	58
FINTECH ȘI INCLUZIUNEA FINANCIARĂ	61
3.1. INTRODUCERE ȘI CADRU CONCEPTUAL	61
3.2. FINTECH ȘI REDUCEREA EXCLUDERII FINANCIARE	63
3.2.1. Extinderea accesului la plăți	63
3.2.2. Creditare alternativă și microfinanțare digitală	64
3.2.3. Economisire și educație financiară digitală	64
3.2.4. Investiții democratizate și robo-advisors	65
3.2.5. Beneficii sociale și economice	65
3.3. MODELE REGIONALE DE INCLUZIUNE FINANCIARĂ PRIN FINTECH	66
3.3.1. Africa: revoluția mobile money	66

3.3.2. Asia: infrastructuri digitale de amploare	66
3.3.3. America Latină: inovație accelerată și instabilitate structurală	67
3.3.4. Europa: diversitate între Vest și Est.....	68
3.4. RISCURI ȘI DILEME.....	69
3.4.1. Creditare excesivă și supraîndatorare	69
3.4.2. Discriminarea algoritmică	69
3.4.3. Fractura digitală (digital divide)	70
3.4.4. Securitatea și confidențialitatea datelor	70
3.4.5. Echilibrul între inovație și protecția consumatorului	71
3.5. STUDII EMPIRICE ȘI DATE STATISTICE.....	71
3.5.1. Global Findex și extinderea conturilor bancare	72
3.5.2. Rapoartele FMI: fintech și stabilitatea financiară	72
3.5.3. Perspectivile BIS asupra incluziunii digitale.....	73
3.5.4. OECD și problema calității incluziunii.....	73
3.5.5. Analize comparative regionale.....	73
3.5.6. Corelații între bancarizare și adopția fintech	74
3.5.7. Sinteză empirică.....	74
3.6. ROMÂNIA ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE EST.....	74
3.7. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE GLOBALE	77
PARTEA A II-A METOLOGIA CERCETĂRII	80
II.1 SCOPUL, OBIECTIVELE, IPOTEZELE ȘI ÎNTREBĂRILE DE CERCETARE	81
II.2 PREZENTAREA SETULUI DE DATE: EȘANTIONUL DE 100 DE COMPANII	82
II.3 DESCRIEREA VARIABILELOR CERCETĂRII	85
II.4 STATISTICA DESCRIPTIVĂ ȘI TESTAREA NORMALITĂȚII	87
II.5 METODELE STATISTICE APLICATE ÎN CERCETAREA APLICATIVĂ ȘI JUSTIFICAREA ACESTORA	101
PARTEA A III-A CONTRIBUȚIA PROPRIE. REZULTATELE CERCETĂRII APLICATIVE	105
VALOAREA ECONOMICĂ A DATELOR PERSONALE ÎN COMPANIILE IT ONLINE (ANALIZĂ CANTITATIVĂ)	106
IMPLICAȚII ETICE ȘI RISCURI PRIVIND PROTECȚIA DATELOR ÎN ERA DIGITALĂ (ANALIZĂ CALITATIVĂ)	127
2.1 ETICA ALGORITMILOR ȘI AUTOMATIZĂRII DECIZIILOR ÎN SECTORUL FINANCIAR	127
Bias-ul algoritmic și corecția echității.....	129
Exemple de discriminare documentată	130
Modele de audit algoritmic și bune practici	130
Comparații internaționale	131
Concluzii intermediare.....	131
Responsabilitatea actorilor și dilemele accountability	132
Accountability ca principiu etic și juridic	132
Etica explicabilității.....	133
Intervenția umană substanțială.....	133
Studii de caz și bune practici europene.....	134
Etica algoritmilor și securitatea cibernetică.....	134
Impactul inteligenței artificiale generative.....	135
Convergența AI Act și GDPR	136
Scenarii de viitor pentru etica algoritmilor în finanțe.....	136
Concluzie intermediară	137
Sinteză critică	137
Recomandări de politici publice	138
Bune practici organizaționale.....	139
Concluzie generală.....	140
2.2 DREPTURILE PERSOANELOR VIZATE: ACCES, PORTABILITATE, ȘTERGERE	140
Introducere: drepturile persoanei vizate în contextul financiar digital	140
Dreptul de acces: transparență și explicabilitate	141
Dreptul la portabilitatea datelor	142
Dreptul la ștergere	145

Analiză comparativă internațională	147
Concluzii critice și recomandări de bune practici	150
2.3 RISCUL DE DISCRIMINARE ȘI EXCLUDERE FINANCIARĂ	153
Introducere și discriminarea algoritmică	153
Excluderea financiară și grupurile vulnerabile	154
Studii de caz și implicații internaționale.....	156
Răspunsuri etice și juridice.....	157
Sinteză critică și recomandări	159
2.4 RESPONSABILITATEA COMPANIILOR ȘI GUVERNELOR ÎN PROTEJAREA DATELOR ..	161
2.5 SCENARII VIITOARE: INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ, BLOCKCHAIN ȘI IDENTITATE	
DIGITALĂ	163
2.6. CONCLUZII GENERALE ALE CERCETĂRII	165
CONCLUZII ȘI PROPUNERI	169
1. CONCLUZII GENERALE PRIVIND RELAȚIA DINTRE DATELE PERSONALE ȘI VALOAREA	
ECONOMICĂ	169
2. CONFIRMAREA / INVALIDAREA IPOTEZELOR	171
3. PROPUNERI DE POLITICI PUBLICE ȘI MODIFICĂRI LEGISLATIVE	174
4. DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE	177
5. CONCLUZIA DE SINTEZĂ.....	180
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	182
ANEXE	191
LISTA ABREVIERILOR ȘI ACRONIMELOR.....	220
LISTA TABELELOR	222
LISTA FIGURILOR.....	223

Rezumat:

Teza de doctorat aduce o contribuție originală prin demonstrarea legăturii dintre complexitatea prelucrării datelor cu caracter personal și valoarea economică a companiilor IT&C online listate pe burse internaționale. Pe baza unui eșantion de 100 de companii, a fost construit un indice al complexității datelor (scor 1–5), corelat statistic cu capitalizarea bursieră actuală. Rezultatele confirmă o relație pozitivă și semnificativă: firmele care gestionează date mai complexe (biometrice, inferențiale, cu profilare automată și AI) au capitalizări bursiere superioare. În plus, analiza arată că respectarea conformității cu GDPR constituie un predictor important al valorii de piață, ceea ce validează protecția datelor nu doar ca obligație juridică, ci și ca factor de competitivitate. Din perspectivă etică, teza evidențiază riscul de discriminare algoritmică și excludere financiară, subliniind necesitatea auditului algoritmic, a explicabilității deciziilor și a intervenției umane reale. Concluziile formulează propuneri de politici publice, inclusiv introducerea auditului independent pentru algoritmi financiari și consolidarea regimului privind datele inferențiale și sensibile. Astfel, lucrarea confirmă ipoteza că datele personale reprezintă simultan drepturi fundamentale și resurse economice, iar guvernanța lor corectă este o condiție a stabilității și sustenabilității sistemului financiar.

Cuvinte cheie: date cu caracter personal, conformitate GDPR, complexitatea prelucrării datelor personale, valoare economică a datelor personale, stabilitate și sustenabilitate financiară, companii IT&C online, discriminare algoritmică, FinTech, InsurTech, RegTech.